Evaluatie gebruik Vogelwachters huisje het Diepe Gat 2018-2024

Aanleiding

De Slufter is een uniek natuurgebied van grote, internationale waarde. De kweldervlakte heeft een open verbinding met de Noordzee. Daardoor kunnen er alleen planten groeien die zout water kunnen verdragen, zoals zeekraal. 's Zomers kleurt lamsoor de vlakte prachtig paars. Niet alleen de vegetatie in de Slufter is bijzonder. Ook zijn diverse zeldzame vogelsoorten te horen en te zien. In het Diepe Gat foerageren steltlopers zoals rosse grutto, bonte strandloper en tureluur. De plas is een belangrijke baltsplaats voor eidereenden in het voorjaar. In het broedseizoen broeden hier talrijke vogelsoorten zoals de eidereend, tureluur, lepelaar en veldleeuwerik. Ook veel andere soorten kun je hier in het voorjaar en de zomer zien, zoals de dwergstern, bontbekplevier en groenpootruiter. Eind van de zomer/najaar kun je o.a. de goudplevier, blauwe kiekendief en wintertaling waarnemen. In het voor- en najaar trekken grote aantallen vogels naar hun overwinteringsgebied en weer terug. De Slufter is een belangrijke tussenstop. Ook zijn er soorten die op Texel overwinteren. Onder andere de zilverplevier en smienten zijn hier buiten het broedseizoen te vinden.

Het unieke karakter van de Slufter trekt vele bezoekers naar het gebied. Staatsbosbeheer draagt de zorg voor dit gebied en de instandhouding van de bijzondere soorten die hier te vinden zijn.

De vogelwacht van Staatsbosbeheer

Sinds ruim 100 jaar zijn er vogelwachters van Staatsbosbeheer actief in de Texelse duinen. Er is, sinds de eerste vogelwachters in 1908, veel veranderd. In het begin was de vogelwachter vooral een handhaver van de rust voor de broedvogels in de beschermde gebieden. Eieren rapen voor consumptie of verkoop voor eierencollecties was toen heel gewoon en een interessante bijverdienste. Naast het beschermen van de nesten werd het verzorgen van excursies ook al snel onderdeel van het takenpakket van de vogelwachters. De inkomsten uit de excursies dekten de kosten van de vogelwacht. Een deel van de vogelwacht werd gedaan door vaste medewerkers van Staatsbosbeheer, daarnaast werden er tijdens het broedseizoen ook tijdelijke krachten ingezet. In het begin waren er bijvoorbeeld duinboeren die het deden, naast het verzorgen van hun schapen.

Met de toename van toerisme nam de behoefte aan vogelwacht ook toe. Het ging steeds vaker om het handhaven van de spelregels tussen verschillende groepen van bezoekers. De vogelwachters en boswachters werden de gastheren van Staatsbosbeheer. Ze ontvingen mensen, namen ze mee op excursie en gaven informatie over de gebieden. Een andere belangrijke taak was het in kaart brengen van de broedvogels, bijzondere planten en andere natuurgegevens. Deze gegevens zijn belangrijk om de kwaliteit van de natuur in de gaten te houden en waar nodig het beheer bij te sturen.

Sinds 2015 werft Staatsbosbeheer vrijwilligers om tijdens het broedseizoen aan de slag te gaan als vogelwachters. De vrijwillige vogelwachters zijn een aanvulling op de boswachters van Staatsbosbeheer. Ze beantwoorden vragen van bezoekers over de gebieden en de soorten die er leven. Daarnaast houden ze een oogje in het zeil en waarschuwen ze mensen wanneer ze iets doen wat de natuur, of andere bezoekers kan schaden.

Evaluatie 2018-2024

In de afgelopen 6 jaar is het principe en de opzet van deze vrijwillige vogelwachters doorgezet. Het toenemende toerisme en de groeiende belangstelling voor de Texelse natuur maken de inzet van de vogelwachters noodzakelijk. De vogelwachters informeren bezoekers vanaf het uitkijkpunt het Diepe Gat. De afgelopen jaren hebben talloze mensen informatie gekregen over de vele vogels en aanwezige natuur in de Slufter, en zijn verschillende type verstoringen voor de

natuur voorkomen. Het gebied is via enkele wandelroutes te bezoeken maar is grotendeels een vogelbroed- en rust gebied. Door bezoekers te informeren groeit de bewustwording van de bijzondere Texelse natuur. Het versterken van kennis en begrip van de Texelse natuur heeft een preventie werking op overtredingen van de gebiedsregels.

Het huisje waarin de vogelwachters verblijven is ook nog steeds een succes. Het huisje is aan de binnenzijde opgeknapt, wat de vrijwilligers iets meer comfort geeft. Luxe is het echter niet, want er is weinig ruimte om te zitten. Douchen moet een camping op enkele kilometers rijden en het toilet is een campingtoilet. De vogelwachters hebben het graag over voor het prachtige uitzicht en 'het aanwezig zijn in de natuur'.

Ervaringen van vogelwachters zijn echter ook dat 's ochtends vroeg en 's avonds wat later in het gebied zijn erg loont. Honden bezitters laten juist op deze tijden, aan de randen van de dag, vaak hun hond uit en kunnen dan worden aangesproken D.m.v. een vriendelijke herinnering helpen de vogelwachters de bijzondere natuur een handje en blijft de natuur beschermd.

Onderstaande tabel laat zien hoeveel informatieve gesprekken er jaarlijks zijn gevoerd en hoeveel overtredingen zijn waargenomen waarbij de vogelwachters bezoekers hebben aangesproken. Deze aantallen zijn indicatief en onderhevig aan de wekelijkste inzet die per vrijwilliger kan wisselen. De aantallen kunnen in werkelijkheid daarom hoger liggen.

Dagrapport De Slufter			
	2022	2021	2018
Informatieve gesprekken	2652	1301	3279
Verstoringen door recreatie			
Betreden broedgebied/ verstoren vogels (te voet, ATB, hond)	46	138	113
Fietsen/ATB buiten fietspad, bromfiets/auto op fietspad, vliegeraars, hond niet aanlijnen	90	493	182